

AUGUSTUS 21. VIII. sz.

HÁROM UNCFIA VIZ GLEICHENBERGBEN.

AZOKNAK, KIK MÉG NEM KÖHÖGNEK.

VECSEI SÁNGORTÓL.

III. Unczia tisztán.

Ki a szép, szebb s ki a legszebb Gleichenbergben?

Olyan kérdés, mire felelni akárkinek is criticus egy dolog; ugyan azért társaságban megyünk a kuthoz. Több szem többet lát, több fül többet hall, ha még ártatlan kritikánkért szépeink és kevésbé szépeinkkel történetesen háborúba keverednénk: többen levén, legalább nem tudják, kit üssenek. Egyébiránt gleichenbergi szépeinktől nem tagadhatjuk meg azt a dicsőséget, hogy jobban értenek nálunknál a criticához, s ha harezra kerül a dolog: meg vagyunk győződve, hogy kifognak rajtunk; — mindamellett azonban, miután szépeink bennünket már agyon meg agyon critizáltak, kihíva érezzük magunkat, s reméljük, hogy a viszonyosság elvét szem előtt tartva, megengedik hölgyeink, hogy Ujfalusi elővegye szemüvegét, Kosics ránczba szedje homlokát, Laczi szivarra gyujtson, a másik Laczi keztyüt huzzon, Horvát Móricz gargarizáljon — Sáry, Makulay nagy barátja pedig kibujván a „füllhaus“ból egyet

igyéek, s Horvát Móriczczal együtt csak hallgassa mi történik és mi nem történik a nap alatt.

— Ki tudja, ki az az egy pár sápadt leány ott a savó körül ?

— Nem tudom pajtás, csak azt tudom, hogy mindig úgy áll a szájuk, mint kulacs szokott magyar ember kezében — nyitva.

— Csak már egyszer fogná be a száját, Rozira mondom, mindjárt csapnám a levelet neki; — hanem így félek tőle.

— Hát azt a hosszú másfél asszonyt ott, azzal a 3 szál fürttel — ki ismeri ?

— Ismerem én pajtás, picant egy teremtése az istennek, hogy repüljön el fejéről még az a háromszál fürt is.

— És az a csinos kis szöke asszony az oszlopnál ?

— Mellyik te ? — az a kis pislá ? — hamis szemü kis menyecske az.

— Nem az pajtás — talán csak a szeme gyenge, azért pillant egyremásra olyan hamar.

— De pajtás beszélhetsz nekem, nézd csak, mikor nővel beszél, mozdul-e a szeme pillája ? aztán nézd meg csak mikor gavallérral discurál — nagy különbség pajtás.

— Hát a borzadalmas sneklis leány ott ?

— Ah barátom, hisz az úgy néz ki, mintha garnirozva volna.

— Hanem fiuk ! nines itt egy szép fiatal asszony Vasmegyéből ?

— De van egy pajtás, miért ?

— Hát most jun. 16-kán a gözösön két igen szép vasmegyei hölgygyel találkoztam.

— De tudod a datumot pajtás ?

— Jól megjegyeztem, mert nem tudom, hogy kik — pedig K-sics sapkájára mondom, hogy nines kít olyan leány három vármegyében. — Ők Pestről falura mentek, s beszédközben mondták, hogy nézzem meg, lesz Gleichenbergben egy igen szép fiatal asszony Vasmegyéből; nevét nem mondták meg, most már kereshetem.

— Nem tudod mikor tájban jött ?

— De azt igen, julius 10-ke körül kellett érkeznie.

— No úgy se baj — mindjárt megmutatom — nézz csak jobbra, épen jön a kúthoz.

— Mellyik te ? az a halavány arcú azokkal a villámló szép nagy szemekkel, komoly maga tartással ?

— Az az pajtás, az va smegyeyei, annyi bizonyos, — s hogy szép az még bizonyosabb.

— Millyen termet! sugár karesu, mint a czedrus, ingerel és bájol, mennyi kellem, milly vonzerő van azokban a szenvedő vonásokban!

— Bizony pajtás igazuk volt azoknak a te szép ismeretlencidnek — hanem hátha még azt látnád, mikor úgy elmosolyodik, olyan barátom, mint a nap, midőn kilobban a felhők közül; de mosolyogni még magam is csak kétszer láttam, s ez a hölgy B-dy L-né. Hát ugyan ez az irtóztató cifraság honnan repült ide?

— Erre pajtás azt mondja S-ry, hogy csak azt resteli, hogy Magyarországból való.

— De fiuk itt jön egy asszony, ez már csak nem hektikás az istenadta.

— Ez pajtás aligha böles Salamonnal nem tart, a ki egy helyütt azt mondja, hogy jó enni és inni, mert az a mi részünk e világon.

— Bizonyosan; hanem hát ugyan mégis kicsoda?

— Megmondja K-sics; hej K-sics, ki ez asszony?

— Barátim ez a madame Ripsraps.

— Hát az a vörös asszony azzal a sok vörös pántlikával, az talán az egész boltot a nyakába vette. Lássá az ember mennyire szép, s a lelkemadta mégis hogy teszi magát, kicsoda ez K-sics?

— Ez barátom a solo Krebs, datum Grittis restauration.

— Erre mondja aztán valaki, hogy igazmondás nem emberszólás. Egyébiránt ez csak revanche.

— Hanem fiuk itt jön két hölgy egyformán öltözve kék ruhában.

— Rendesen abban s egyformán szoktak megjelenni.

— Kedves teremtés mind a kettő, milly egyszerűen s milly izletesen öltöznek.

— Ezek V-steini comtessek.

— Egyszerűségükben valóban szépek. Milly kellem s mennyi jóság van szemeikben; K-sics azt mondja, hogy ezek már neki is tetszenek. Meghiszszük azt.

— De most már fiuk le ám a kalapokkal.

— Ki az, ki az?

Itt jön három leány, leány a talpán mind a három, az irigység is megvallja rájuk, hogy szépek. Kinek melyik tetszik? Laczi te melyiket választanád?

— Nekem pajtás az a szőke kis apróság tetszik, nézd csak millyen originalis mimikát csinál, mikor iszik.

— Nem csoda pajtás, olyan édes száznak savanyú is lehet ez a viz.

— Hát neked, te hevesi fiu, melyik tetszik?

— Már én pajtás csak a mellé a kis arabs mellé állnék.

— Csakugyan bolondos egy fiú vagy te Laczi, melyiket érted?

— Hát azt az eleven gyönyörű kis B-kát, áldom a szépséges szép istenkéjét.

— No a fiunknak meg bizonyosan Ida tetszik, fiam uram szóljon!

— Találva van; — hanem hát frisen csak meg kell nézni nem ideális egy alak-e az? Az a halvány arcz, nem mint a tavaszi rózsza, az a két szem bűvös bájos hatalmával, az a homlok derűjével a kék égnek, az a hajzat sötétével az éjfélnak, s az a termet csábjaival az ingernek, lelkekre fiúk már ez aztán szép teremtés.

— Már az igaz — Móriéz csak azt csodálja, hogy minden beteg meg nem gyógyul, a ki ezt meglátja.

— Én meg azt nem foghatom meg, hogy gyógyul meg, a ki ezt naponkint látja.

— Hanem nézd csak Laczi itt jön a kis Miklós, ezzel van Gleichenbergben minden multságunk, ugy-e hogy szép kis fiu — mit?

— Szép szép pajtás, hanem megbocsáss már nekem a mamája mégis jobban tetszik.

— Hol a mamája pajtás, még én nem ismerem.

— Nézd épen nyújtja neki Róza a poharat, ott áll a mellett a kedves szép kis O-dyné mellett.

Lássza az ember hát O-dyné is itt van, még nem is láttam, az ám még csak a derék kis nő, fiuk! — Nem is láthattam, mert csak tegnap érkezett.

Mi elmondtuk a magunkét, most már határozza meg maga a szives olvasó, hogy ki a szép, szebb, s ki a legszebb Gleichenbergben.

A kútnál e szerint lettünk volna, most már menjünk reggelizni, mert S-ny már köhög; odahaza arról tudják meg eselédei, [hogy éhes, ha köhög, már akkor tálalni kell neki, mert különben van aztán komédia, ezifra a reggeli kávé, chocolate, legnagyobb rész azonban a macskákkal van egy kosztón, azaz tejet iszik.

A zene szól, azt mondja az atyus, hogy nyúznak valakit, ez más szóval annyit tesz, hogy új vendég érkezett, annak a tiszteletére fújják; az efféle megtiszteltetést azonban legnagyobb része a vendégeknek igen örömet elengedné, hanem ha már így van, hát csak bele nyul az ember a zsebébe, s hogy tovább ne fújják, iparkodik mielőbb megköszönni. — Hangszerök sip s trombita, csodáljuk, hogy meg nem szakadnak ennyi trombitálásban. Ha az én Maller József bátyám itt volna, nem tudom nem gyűlne-e meg nagyon bajuk ezeknek a muzsikásoknak; csak az a szerencséjük, hogy itt nincs, mert majd megmutatná az nekik, hogy kell keztyüben dudálni.

Vasárnap van; ilyenkor itt mindig valóságos bucsujárás van, a közel falukból csak úgy önt az a sok falusi nép.

— Uram! megszólal csodálkozva János, itt talán nem is teremt az isten szegény embert.

— Hogy hogy János?

— Hát hisz uram ezek mind bugyogóban, meg selymes kalapban járnak.

— Hej János, azért még sem cserélne ezzel egyikkel sem otthon Mihály gazda fundust.

— Már az igaz uram, olyan ez mind, hogy magam is nem, hogy fundust, de csak egy pipát sem cserélnék velök.

— Lássa János, nem mind arany az a mi fénylik; sokat izzad ez János azért a bugyogóért; felényie sincs ennek, mint például Mihály vagy Pál gazdának, hanem szorgalmas és munkás nép ám ez János, nem támasztja hiába a katlant, s nem iszsza meg a korcsmában a mi keveset össze kapargathat, — így aztán csak kerül bugyogóra.

— Hja uram, hiszen benne van a notában is, hogy egy pohár bor a magyarnak meg nem árt, — azért aztán mi is csak megteesszük a magunkét.

— Jó, jó, János, hanem mondok egyet, kettő lesz belőle.

— Hallom uram.

— Mit gondol János, nem volna jó nekünk innen emlékezet okáért egy asszonynak valót haza vinni? úgyis megunta már kelmed azt a csendes állapotot.

— Hiszen uram mind kisasszony ez, a mint én látom, már pedig nekem olyan kell, a ki meg fogja a dolog végét; aztán meg uram nem szemrevaló ez egy sem.

— Dehogy nem János, csak nézzen kicsit körül kelmed, majd csak akad egyre.

— Hiába uram, egy sem olyan takaros, ez mint a Zsuzsi, de meg aztán ha fiam lenne, hogy beszélne uram az anyjával?

— Már ez más János, úgy hát csak hagyjuk abban a dolgot.

S—ny megint köhög, mindjárt delet harangoznak, hát ebédre hova megyünk fiuk? Gritti, Mayland, Vereinshaus?

— Mindegy akárhova, mindenütt vajjal ölik az embert, mégis legjobb volna tán Grittihez menni?

— Próbáljuk meg Maylandot.

— Menjen a kinek tetszik, én nem megyek, inkább egész nap a velencei Kresztapát hallgatom — beszél az annyit, hogy jóllakhatik vele az ember egy álló hétre.

— Ki az a velencei Kresztapa?

— Ezt a fiunk nevezte el annak, s most egész Gleichenberg velencei Kresztapának hívja.

— Ez barátom originális egy gyerek, minden embert előfog, s úgy agyon

beszéli, hogy jó feje legyen, ha bele nem fájdul. Ez barátom született és valószínűságos Grundbesitzer.

— Beszédét rendesen így kezdi, hogy : Natürlicherweise, ich bin ein Grundbesitzer — ganz natürlich ich, habe drei Diener, und natürlicherweise geht alles so wie ich will. Jetz gehe ich natürl.erweise nach Venedig, und dort werde ich natürlicherweise, ein Taufvater ; — most már beszélj velem.

— De hová menjünk hát, próbáljuk meg Maylandot.

— Móríc egyszer volt ott, s két órára elállt a szava tőle, olyan felségesen főznek — hát K—sics ?

— Az meg ebéd után ebédre ment Grittihez, s azt mondja, hogy a miatt az ebéd miatt két héttel meg kell hosszabbítani a curát. S—ny azóta mindig kehel, a fiunk pedig három szivarra gyujtott egyszerre. A ki nem akar jóllakni, vagy nagyon is jól akar lakni, az oda menjen és ne máshova — Ábrahám kebelében is eszébe jut az ebéd.

Most már mint unceziánkkal, tárezánkkal is meglehetősen tisztán vagyunk ; ha még sokáig késik a pénzes levél, kereshetik otthon a frakkot, majd azt mondjuk, hogy biz azt Gleichenbergben felejtettük, hanem hoztunk jó egészséget. Olvasóink közül is, ha valaki netalán egy kis gyenge köhögést kapott volna ettől a három uncezia kis víztől, menjen Gleichenbergbe, majd praescribál ott neki Prapille annyit, hogy vagy meggyógyul, vagy bele hal.

Egy barátunk azt mondja, hogy ő esztendőre is ide jön, hacsak addig valami más nem üt ki rajta.

SZERELEM ÉS HIUSÁG.

NOVELLA.

KEMÉNY ZSIGMONDTÓL

(Vége.)

XI.

A várás !

Midőn kedvesünk nem siet karjaink közé, vagy a légyottra jelelt óra nem akar ütni, s minden másodperczének lassuságával a szív gyors dobogását gunyolja . . .

A várás !

Midőn a nő becsületét, házi boldogságát, vagyonát kockáztatá, s a legcsekélyebb gyanura kitagadottá, megvetetté és inség martalékvává lehet ; mig a

férfi, kit vár, azért késik, mert utközben egy boltba lépett, hogy szivarát meggyujthassa, s a kaczér dohányárus-lánynyal elfecsegi az időt....

A várás!

Midőn mi hosszas idegizgalmak miatt tikkadtan ülünk rejtekünkben, hová két tündérszem intésére vonulánk, s nagy öntagadásba kerül, hogy a perzsa királylyal fel ne kiáltunk: egy országot egy pohár vizért! és szünetlen eszünkbe jut e vers:

Oh! ha a lelki üdvességért

Csak félannyit is szenvednénk,

Mint mennyit szenvedünk a nőkért,

Valóban angyalok lennénk. — Mig ellenben az imádott lény a theasztalnál kedélyesen beszél férjével, és annak tányérára vékony sonkaszelettel borított vajaskenyeret rakosgat....

A várás! ah! a várás, a tragikai és comikai helyzetekben egyaránt alkalmatlan; de legnagyobb mértékben akkor válik kinossá, mikor a légyott minden veszélyeit magával hozhatja, a nélkül, hogy örömeit élvezni akarná.

Sarolta nyugtalan volt. Néha lélekzetét is föltartoztatta, mintha a miatt volna gátolva lassu lépteket hallani; néha szívére nyomta kezét, hogy annak éles verését mérsékelje, s hogy jobban különböztethesse meg a távoli lódobogás nesztét; néha pedig gyanusan vagy döbbenne tekintett maga körül, az ablakon kidugta fejét, átment a salon melletti szobákba, kijött az erkélyig, s meg visszatért.

Ő várt, aggodva várt, s a késedelmen csodálkoza.

A nap már fenn uszott magasan.

Az óramutató a tizes számhoz közelített. A pusztán a meddig csak a szem vezet nincs mozgás, az udvaron a kutyák már rég nem esaholnak, a vadász-társaság tul tüskéken, tul bokrokon: ki tudná hol?

Sarolta öltözékén nem látszik semmi kaczérság.

Ő az igéző reggeli pongyola előnyéről lemondott, s egy házasszonynak, ki rendes foglalatosságai után jár, egyszerű toillejét hordja.

Ah! de arczkifejezése.... azt nincs időnk lefesteni; mert már közel az erkélyhez a groom gyönyörű alaku, izmos, ideges, vékony fejű s fölnyilt orlyuku sötétsárga arabvért vezet, s Romvai a salonba lép.

Sarolta komolyan mutatott neki egy karszéken helyet, mig maga nem a kerevetre, nem a tabouretre, divánra, balsacra, egy kis asztal előtti székre ült, nőmunkák, olló, himzőtők, rámək mellé, mi első tekintetre bizonyos pruderienek tünt volna fel, ha egész magatartása, szemének komor kifejezése és hideg, majdnem lenéző tekintete, melylyel Romvayt büntetni vagy az illem korlátaira figyelmeztetni akarta, nem vezetnék a lélekismerőt sokkal határozot-

tabb, sokkal mélyebb kedélyhangulat sejtésére, mint a melly most a kacérság bármi eszközeit igénybe venni tudná.

E helyzet, e tartózkodó modor a gyakorlott és vakmerész Romvait is zavarba hozta.

— Ah! imádott Saroltám! sohajtá, milly szigorú törvényeket szab kegyetlen szeszélyed azok elé, kiket rabjaiddá tevél! Midőn a kétségbeesés szélén állottam, a boldogság kellőközepébe ragadtál; mert végtére — s oh! e nem remélett öröm majd megrepeszté keblemet — már nem ellenzéd többé, hogy tanuk nélkül láthassalak, beleegyeztél, hogy lábaid előtt önthessem ki szívemet, s én sieték hozzád tulragadtatva az öröm- és szerelemtől... s te!... meddig nem mosolyganak arczaid? miért fogadsz olly hidegen?

Romvay közelebb tolta székét a Saroltához.

Arczán szinletlen hév volt, mozdulataiban bensőség.

Látszék, hogy a szép nő által inkább érdekeltetik, mint egy világfinak, ki csak kalandokat üz, tanácsos.

— Ön, szólt Sarolta vádlón, bár nem minden megindulás nélkül, ön megszegte kívánságomat, s nem teljesíté lovagi kötelességét.

— Kedves Saroltám, minő hang?

— Ön egy nőt üldöz.

— Hogyan? én?

— Jelenlétével.

— Az ég legyen bizonyágom, érdelek-e illy bánást?

— Ön határtalanul szerencsétlenné tesz engem.

— Pedig öröméért életemet, nyugalmaért lélekesendemet, megelégedéséért üdvemet adnám oda.

— Üres szavak!

— Sarolta!

— Igen, cifra, de elkopott szavak, mellyeket nyalábbal lehet a legsilányabb regényből is átkölesönözni, s pengetésökre sem ész nem kell, sem szív.

— Imádott Saroltám! milly hosszú, milly kinos várakozás után nyerhettem meg az istenektől is irigyelt pillanatot, midőn ön közelében és tanuk nélkül vagyok! A remény már örökre elhagyni készült, erélyem, hitem megtört. És most, mert véletlenül ért e szerencse, boldogságom talán elviselhetlen volna: s ugy-e, azért mérsékli azt vádjaival?

Coranini nője ingerült kedélylyel, de kimért és rezgő hangon mondá: — Találkozásra csak azért szolítottam önt, hogy érezhesse: mennyire szükségem van gyöngédségére, mennyire vártam öntől kérésem teljesítését, s milly mélyen sért a csalatkozás. Ön életét adta rendelkezésem alá; én csak egy kevés feláldozást kívántam: s megtörtént-e?

— S engedetlenségem nem szerelmemet tanusítja-e?
 — Mit tartsak ezentúl a férfi-büszkeségről?
 — Többet Sarolta! mint a mennyit tarthatna, ha házától kimaradtam volna: szólt komolyan Romvay. Hallgasson meg! Ne tiltsa szólanom! S ha aztán mégis hibáztat, akkor legalább vádjai komolyaknak fognak előttem is látszani.

— S most nem? kérde Sarolta csodálkozással.
 — Most... de ne haragudjék, most egy kevés coquetteriát sejték bennök.

— Ah ég, ennyire sülyedtem már! kiáltá a nő arcát kezével eltakarva.
 — Bocsnát! ezerszer bocsnát gondatlan szavamért, esdeklék Romvay lágy hangon.

Sarolta egy könyvet törölt ki szemeiből.

— Szóljon ön! mondá, tudni akarom bünömnek egész horderejét. Mit szándokozott az imént előhozni? Szóljon!

Valami parancsoló és hideg volt Sarolta tekintetében, melly Romvayt sérté.

— Mentségemre csak a történeteket kívántam emlékezetbe hozni, jegyzé meg ez.

— Tegye kérem!

— Jól van. Tehát egy boldog óráig birtam önt. Karjaim közt vala szerelemmel, feledőn, átengedőn... Vagy tán hűtlen volnék előadásomban? s nem védi-e minden nő magát sóhajok, tiltó szem és esdeklő arcvonások által?... Ön átengedő volt, a mennyire csak a szemérmes nők szoktak.

— Tovább! szólt Sarolta az iszony miatt alig hallható hangon.

— Másnap reggel kegyed eltűnt a fürdőről, s egy levelet hagyott hátra, mellyben kér: feledjem el, ne lássam, ne ismerjem, ne kövessem sehova, s mellyben különösen megtiltja, hogy házánál soha többé ne mutassam magamat. Könnyű feladatok, csekély kívánságok! Feledni önt és kerülni: mi lehet egyszerűbb nemde? Ah Sarolta kevéssé ismerte a szerelmet vagy hiuságunkat, ha levelét komolyan írta. Én nem követém rögtön önt, mert ez a különben is felöltő távozást botrányossá tette volna; de beirattam nevemet a vadászok és idomárok együletébe, hogy jogos okom legyen a kelemföldi pusztára gyakran megjelenni. Mihelyt pedig a saison kezdődék, arany álmakkal Saroltám szerelméről, és saját tapintatom iránti elégtelenséggel sieték a hajhákra. Coranini szívesen fogad, de kegyed úgy, mintha csakugyan soha sem látott volna. Mire magyarázhattam ezt? Az én körülményemben egyik udvarló a fürdői távozástól kezdve a viszontlátáskori hideg modorig, mindent finom kaczárságnak venne, melly a megtagadások által törekszik az érzékeket ingerelni, a vágyat örütsé-

gig fokozni. S hát a másik udvarló? A másik tán azt gondolná, hogy az első légyott utáni visszavonulástól büszkesége halálosan van sértve, s minden áron új találkozásokat eszközölne. S mindkét esetben nem kétségtelen-e, hogy nincs udvarló, ki kegyed megtiltásaira hajlani fogna? Én pedig Saroltám még e fölött szerelmes is lettem önbe a gyöngeségig, a nevetségig az, és százszor szerelmesebb épen a fürdőbőli távozása óta, melly szivtelen, de igézőn eredeti ötlet volt. Minket, kik minden arkadiain rég túl vagyunk, inkább varázsol le a nők kegyetlensége, mint olvadékony érzelme, és a kacérságot, melly izgat, jobban szeretjük, mint a kedélyt, melly megnyugtanni és kielégíteni vágyik.

Sarolta Romvay nyilatkozatára egész helyzetét ismerte már.

Látta, hogy a tetszelgési szomj, ha egyszer férfiak által észrevétetik, mindenre kimagyarázóul fog használtatni. Látta, hogy a nő egy ballépésből, mellybe könnyelműsége vonta, alig menekülhet új tévedések vagy félreértetés nélkül, s hogy a bűn által nemesak a lélekesend vész el, de azon varázs is, melly az illem korlátait föntartani tudja és minden vakmerőséget visszatilt.

Ez megtörte Sarolta büszkeségét meg erélyét. Tekintete alázatosabbá s hangja majdnem rimánkodóvá vált.

— Romvay! szólt felemelve kezét, az istent hívom tanuságul, és sujtson az ég haragja, ha nem a valót mondom! Igen, az élő Isten bizonyságom, hogy egyedül a bűnbánat, s gyöngeségem miatti szégyen tétette velem e lépéseket, mellyekben ön finom kacérságot keres. Nem volt semmi utógondolatom folytatni olly viszonyt, melly következményeinek rémitő jelentősége miatt azolta alunni nem hagy s ébren bőszi álomképekkel üldöz. Ah! ha férjem gyanitaná? S ha nem: akkor egész életen át összezuzott szivvel mosolygani, színleni ártatlanságot, reszketni a botránytól, örömet mutatni, kétségbeesést érezni, s ezen ellenmondások közt elveszteni az erkölesi támaszt! Oh! Romvay ön nem akarhat engem semmivé tenni! S én csak azt kívánom, hogy kerüljön, hogy tekintse végkép megszakítottnak ismeretségünket, s hogy engedjen hallgatása és kimaradása által annyi bátorsághoz jutnom, a mennyi megmenthet a sülyedéstől.

— Sarolta! határtalanul szeretem önt. Csak ez válaszom.

Lángolón ragadta a szép nő kezét meg.

— Romvay! mondá Sarolta, ha ön így nyilatkozik, akkor nemesak bűnbánattal, de undorral is fogok gyöngeségemre vissza emlékezni. Vagy egy közönséges rouéért áldoztam volna-e föl magamat? Romvay! engedjen nekem egy kevés önbecsülést. Nemes modora által győzzön meg, hogy nem vagyok egészen elveszve.

— Imádom önt Sarolta! Mit tudjak mást felelni?

A szép nő haraggal vonta kezét a Romvayéból ki.

— Akarja-e férjem gyanuját fölébresztetni? Akarja-e, hogy általa eltaszítassam? Az ő arcát rég nem láttam derülni. Hangjában valami idegen, modorában valami rejtélyes van, melly roszat sejdített s mély nyugtalanságokkal tölt el. Néha hinnem kell, hogy féltékenysége kitörési ponton áll s hogy a történetekről értesítették. Oh én iszonyu sors elé nézek. Coranini nem tűrhet házán szennyet. Midőn szemem néha kezére vetem, úgy rémlik, mintha egy lemosott vérfolt helyét még észrevenném azon. Álmomban látom-e ezt vagy ébren, vagy homályos hírekre emlékszem megboszult hűtlenségről, mit tudom én? de rettegek, szívem jégdarabbá lesz, lélekzetem és ereimben a vér megáll. Szörnyü! szörnyü! Önnek most egy gondatlan szava, egy bizodalmas mosolya hozzám intézve, hozzám, ki eddig játszottam érzéseimmel, ki szeszélyeimmel gondot, ünnepeltetésemmel gyanut nem gerjesztettem, ... ah! végveszélyem lehetne. Eltaszítana magától, kiűzne lakából. S hová lennék a széles világban? Nézzen reám Romvay! tudnék-e koldusnő lenni? Fázom, fagyok, kün hideg szél fú, hópille verdesi az ablakokat. Isten önnel örökre! Könyeimet látja, ... távozzék.

Olly gyermek és sivár volt Sarolta fájdalom, hogy a ki kérésének ellenállana, a szemérmét nem ismerné; a ki pedig engedne, az a bódító ingert nem, mellyet egy szép nőnek a veszély eszméivel üzött öntudatlan kaczerkodása és a bu pruderiája önt érzeinkbe.

Romvay, kit Saroltának utóbbi visszavonulása és hidegsége szintugy izgatott, mint ezt régebben az ő közönye — nem mondhatott könnyen le vágyairól. Hitte, hogy soha nő inkább nem érdeklé, s természetesen, mert soha nő még ennyire nem sérté hiuságát. Ő Coranininé szavaiban czélzatot látott azon esetre, midőn a férj féltékenysége által botrány támadhatna, s e czélzatban maga részére reményt. A szép nő óvatos, gondolá, s jövendőjét minden lehetőség közt biztosítani akarja.

Ez a gordiusi csomó! Hogy oldjam meg? Vagyonom, füzé tovább, nagy zavarban, de végre is tizszer több, mint a Coraninié. Állásom előnyt nyujt Saroltának. Az elválás kieszközölhető. Miért ne legyen hát, ha különben a scandale előáll, nőmmé? ... Hm! hátha kevesebb vagy homályosabb igéret is megnyugtatta? Miért ne tartanám későbbre az utolsó szót?

A leirt eszmék egy másodpercz alatt futottak Romvay agyán át.

— Saroltám! mondá hévvel, mennyire megszügyenit aggodalma, mint lealáz félelme! Kivel érzésem közös, nem az-e vagyonom is? Ne tudnám-e annyi kényelemmel venni önt körül, a mennyit itt látok? Házamnál ne lehetne egy nő, ki sorsát az enyimhez kötötte, boldog? S az ön társasági helyzetét nem volna-e könnyü védni és föntartani. Szerettetni Sarolta által: ah! mennyi

büszkeség és üdv van e szavakban! Miért tehát minden kislelkü aggodalom szivem istennője!

Romvay óvatosan került ki a válás említését és a házassági ígéretet, s ki szavait, mint a diplomatai nyilatkozatokkal bánni szokás, izekre taglalta volna, az érettök inkább nyitana ajtót, mint szivet. De Sarolta sokkal magasabb hittel van magáról és állásáról, hogysen Romvay ajánlatában kétértelműséget keressen. Megszégyenülve volt tehát, eltörpüle önérzete, lesüté szemeit, könyvei omlottak, térde reszketett. — Ah! sohajtá, miért kell bünömről az utolsó fátyolt is leemelnem. Szánjon meg! Távozzék!

— Sőt lábai elé borulok.

— Az Istenért!... én önt nem szerettem! kiáltá Sarolta visszavonulva.

Romvay sóbálványává lett.

— Én férjemet szerettem, mindig őt szerettem, rebergé a vétkes nő.

— Megőrülök! hát hűtelensége Sarolta?

— Nem szivemé volt.

— És a légyott?

— Csak ön közönye ingerelt. Elvesztém eszemet, és.... sodortattam, vonattam. Átok hiúságomra!

Romvay ugy tudhatta volna ezt, mint a ki mesterségesen vezet a mélység fölébe egy csermelyt, hogy zuhatoggá váljon: s még is csudálkozék, elérémült.

— Játékot üz-e velem Sarolta?

— Valót mondok, gyalázatomat vallám be.

— Ha, ha, ha! nevetett görcsös izgatottsággal Romvay. Férje csak ugy hiheti el, hogy őt szereti, mint én, hogy egészen közönyös volt irántam. Karján nyugodt ön? Az enyimen is. Csókjaival kábitá? Ajkaim is érezték azok ebédjét. Hol van a különbség? Vagy tán kényszerhez nyultam? A csábitás mestersegeit meritém ki? Segitsen emlékezetemnek! Ugy rémlik, hogy nem is udvaroltam. De miért vitázzunk a mult felett? Ön most csak tréfált velem. Ellenkező érzéseken akar átvinni, mig fáradtan, mámorral, szédelegve esem piczin lábai elé, s kérni fogom: taposs le, könyörülj; alázz meg, emelj magadhoz; neved ki, szendén mosolygj rám; játszá, szeress, feledj, megint szeress, törj szét s alkoss ismét eszményeddé össze! Milly szép a nők e hatalmas mint hizelg hiúságuknak!

Sarolta nem tudott szólani. S hogyan birt volna erőhöz és hanghoz jutni? Csak szive dobogott, s olly lázasan! Romvay elérmité, megsemmisité. Ámulat arcán, zsibbadás ereiben, halál keblében. Ráomlott a bün egész sulya, mint egy leszakadt felhő.

— Ah átok! sohajtá.

Romvay karjai közé szoritotta.

— El innen!

Romvay közelebb vonta magához.

Arzát érte lélekzete.

Sarolta kezét veté közbe.

Romvay fölnyult, hogy eltaszítsa azt.

E mozdulatra Sarolta félig kifejtett karjai közül s hirtelen megrántá a csengetyüt.

— Az istenért! mit tett ön?

Komornámat hívtam be.

Egy másodperc, s az ajtó felnyílt, és a komorna helyett belépett a férj Coranini vadászatra volt öltözve, vadász fegyverekkel.

Látszék, hogy az élvező, mulató társaságot hagyta oda, mint Romvay; de nem hozott magával *groomat*, kinek a felesleges terhet válláról átadja.

Tekintete sejteté, miként a csengetés előtt már a szomszéd szobában volt, s így a párbeszéd lényegesebb részét hallhatta.

Saroltának köd vonult szeméire.

S Romvay?... Ő többször forgott már párbajokban, s becsülettel. De mégis most *contenance* ából sokat vesztett.

XII.

Coranini az asztalhoz lépett, kihuzta fiokját, papirt, tollat, spanyolviaszt vett elő, s nőjének, ki ritkán szokott írni, tintatartóját rendbehozva: —

— Önnek van-e pecsétgyűrűje? kérde Romvaytól.

Ez hirtelen maga sem tudta, hogy mit hebeg, de szemével középujjára tekintett, hol ezimeres gyűrűje fénylék.

— Tessék leülni gróf ur!

Coranini az asztal előtti karszékre mutatott.

Romvay gépileg engedelmeskedett.

— Irjon!

— Mit? kérde ez fojtott hangon.

— Nem véghagyományt. Miért reszket keze? Csak kötelezvényt folyó, egyforma betűkkel. Majd tollába mondom én.

Romvay nagyot lélekzett.

Egy tizezer forintos adósságlevél kész volt.

Szerencsés kifejlődés! gondolá Romvay a tollat letenni akarva.

— Csak tovább! szólt Coranini. Másolja a kötelezvényt le, szintén aláírva.

Romvay meghökkent, de nem vonakodott.

- Kész?
 — Igen.
 — Ismét le kell másolni.
 — Ah!
 — Kész?
 — Leirtam.
 — Ujra.
 — De Coranini úr!
 — Semmi kifogás.

Rövid szünet.

— Meg van?

— Ez is kész: sóhajta Romvay Coraninire tekintvén, hogy vonásairó utasítást vehessen a jövő perczre nézve; de ah! az ájult Sarolta férjének arca dermedt, mozdulatlan és iszonyu volt. — Nagy isten gondolá Romvay, ő megörült! Mi történik még velem? Veszve vagyok!

— Tovább irunk! szólta Coranini.

— Természetesen, válaszolá egész alázattal Romvay.

Midőn tiz kötlevel elkészült, Coranini egyenként megvizsgálta, összehajtá és zsebébe tevé azokat. — Tudom, hogy ön hallgatni fog a történteokról, mint a sir. Hisz! minek halnánk mindketten meg egy napon, egy perczben? De legyen szabad innen már kikisérnem önt.

Coranini előparancsolta Romvay lovát és magáét.

— Most visszatérünk a vadászatra. Barátainknak nem szabad botrányt gyanítani. Nőm becsülete mindenek fölött. Arról a legkisebb szennyfoltot ketőnk vére fogja lemosni. Ez önként értetik. Mosolygjunk, fecsegjünk, legyünk vigak, s egymás iránt különösen nyájasak. Én a vadászebéden, melyről még el nem késtünk, önre köszöntök poharat, s ön az én egészségemre.

Ezzel elvágtattak.

Mostanig tudtam, gondolá Romvay lóhátról, hogy Coranini híres idomár, híres lovas, híres vívómester, híres lövő, híres tervkovács, híres jószág-rangierozó, és híres kártyás: de hogy híres escamoteur is legyen, s olly szépen tudja pénzemet zsebébe varázsolni, ezt csakugyan nem képzeltem volna. Száz ezer pengő! Diavolo! hisz vagyonomnak legalább ötödétől elcseppentem. Aztán adósaim hirtelen föllázadhatnak. Ah! már torkig ülök a pénzzavarban. Így jár az ember azokkal, kiknek családját senki sem ismeri, s mind a mellett a jó társaságokban figurálnak. Ő croc, s mégis cremeünkben van. Ő csaló, s mégis közöttünk ül, eszik, nevet, társalg. Példátlan! hallatlan. Történte ez gentlemanekkel valaha? mi soha sem voltunk elég szigoruak, elég kizárólagosak. Lám a következés! Ah! ki adja vissza nekem a százezeret?

Romvay mind ezeken eleget töprenkedett, de ügyelt annyira még se mélyedni elmélkedések közé, hogy Coraninival udvariasan ne beszélgessen.

A tanyához közelitettek.

Hideg szél fúj, azonban Romvay homloka még mindig meleg.

— Ő megfizette nője erényét! gondolá megint. Százezer forint! Szeretném hajamat kitépni. Helyzetem iszonyuan nevetséges. Halálomkor sem gyónom meg. És Sarolta tudta-e, előmozdította-e a férj tervét? Oh! ő iszonyuan megalázott, semmivé tett, de mégis mégis itt ártatlan. Nem lehetett keze e nyomoru speculatióban. Kecses kéz, fehér kéz!... Szegény! tört liliom!

— Ah visszaérkeztetek! kiáltá Oszkár s utána más és megint más.

A társaság a vig Coranini és a vig Romvay körül csoportosodott.

Beszéltek, nevettek, s új vadászat rendezéséről értekezének.

XIII.

Térjünk Saroltához.

Ő előbb tán egészen magán kívül lehetett; de később, mint ködképeket látta a bösz történet jellemzőbb részleteit szeme előtt átvonulni.

Iszonyu valóság! rémitő álom, ha csakugyan nem volna való; ah! de férjének és Romvaynak szavait mindinkább hallá, s nem kételkedték többé. Midőn Coranini a kötlevelekkel zsebében az ajtónál volt, a kerevetről egy mély sohaj hatott füléig, s a távozó Romvay is, bár saját gondjai által igen elfoglalt vala, félénk visszatekintésével tanusítá, hogy hallá azt, s hogy idegei megrezgettek. Sarolta férje után akart rohanni. Kezét, köntösét akarta megragadni, lépései elé akarta vetni magát, s a porban csuszva követelni, hogy törével döfje át szivét, hogy ne engedje élni egy óráig, egy perczig sem; de lábai erőtlének voltak az iszony és gyöngeség miatt, s alélt lelke, mint a hamvakkal fedett üszök, csak alig pislogott, alig világolt, s föl-föllobbanva, megint sötétségbe borult. — Istennek hála meghalok, a természet kegyelmesebb, mint ő, ... ah! bádjadás tagjaimban, elalszom, nem kell fölébredni! Ő pénzt vett el értem, pénzt!

Midőn Sarolta egészen magához jött, lódobogás sem hallszott többé. Coranini és Romvay rég elvágtattak. Az udvar néma, zajtalan volt.

Sarolta sokáig nem mert megmozdulni, félvén, hogy a legkisebb neszre komornája bejönni fog, s kérdezheti őt, rátekinthet.

Végre halk lépéssel az ajtóig ment, hogy bezárhassa. Nem tudott egy helyen ülni, s kezdé minden butor üldözni. Ah! e karszékről Romvay irta a kötelezvényeket! ezen asztalra támasztá könyökét Coranini, midőn vad tekintetével a pénzt kicsikarta! És a többi tárgyak is mit nem beszéltek képzeld-

- Kész?
 — Igen.
 — Ismét le kell másolni.
 — Ah!
 — Kész?
 — Leirtam.
 — Ujra.
 — De Coranini úr!
 — Semmi kifogás.
 Rövid szünet.
 — Meg van?

— Ez is kész: sóhajta Romvay Coraninire tekintvén, hogy vonásairó utasítást vehessen a jövő percze nézve; de ah! az ájult Sarolta férjének arca dermedt, mozdulatlan és iszonyu volt. — Nagy isten gondolá Romvay, ő megörült! Mi történik még velem? Veszve vagyok!

— Tovább irunk! szólta Coranini.

— Természetesen, válaszolá egész alázattal Romvay.

Midőn tiz kötlevél elkészült, Coranini egyenként megvizsgálta, összehajtá és zsebébe tevé azokat. — Tudom, hogy ön hallgatni fog a történekről, mint a sir. Hisz! minek halnánk mindketten meg egy napon, egy perczen? De legyen szabad innen már kikisérnem önt.

Coranini előparancsolta Romvay lovát és magáét.

— Most visszatérünk a vadászatra. Barátainknak nem szabad botránnyt gyanítani. Nőm becsülete mindenek fölött. Arról a legkisebb szennyfoltot ket-tőnk vére fogja lemosni. Ez önként értetik. Mosolygjunk, fecsegjünk, legyünk vigak, s egymás iránt különösen nyájasak. Én a vadászebédén, melyről még el nem késtünk, önre köszöntök poharat, s ön az én egészségemre.

Ezzel elvágattak.

Mostanig tudtam, gondolá Romvay lóhátról, hogy Coranini híres idomár, híres lovas, híres vivómester, híres lövő, híres tervkovács, híres jószág-rangiero-zó, és híres kártyás: de hogy híres escamoteur is legyen, s olly szépen tudja pénzemet zsebébe varázsolni, ezt csakugyan nem képzeltem volna. Száz ezer pengő! Diavolo! hisz vagyonomnak legalább ötödétől elcseppentem. Aztán adósaim hirtelen föllázadhatnak. Ah! már torkig ülök a pénzzavarban. Így jár az ember azokkal, kiknek családját senki sem ismeri, s mind a mellett a jó társaságokban figurálnak. Ő croc, s mégis cremeünkben van. Ő csaló, s mégis közöttünk ül, eszik, nevet, társalg. Példátlan! hallatlan. Történt-e ez gentlemanekkel valaha? mi soha sem voltunk elég szigoruak, elég kizárólagosak. Lám a következés! Ah! ki adja vissza nekem a százezeret?

Romvay mind ezeken eleget töprenkedett, de ügyelt annyira még se mélyedni elmélkedések közé, hogy Coraninival udvariasan ne beszélgessen.

A tanyához közelitettek.

Hideg szél fújt, azonban Romvay homloka még mindig meleg.

— Ő megfizettette nője erényét! gondolá megint. Százezer forint! Szeretném hajamat kitépni. Helyzetem iszonyuan nevetséges. Halálomkor sem gyóonom meg. És Sarolta tudta-e, előmozdította-e a férj tervét? Oh! ő iszonyuan megalázott, semmivé tett, de mégis mégis itt ártatlan. Nem lehetett keze e nyomoru speculatióban. Kecses kéz, fehér kéz!... Szegény! tört lilium!

— Ah visszaérkeztek! kiáltá Oszkár s utána más és megint más.

A társaság a vig Coranini és a vig Romvay körül csoportosodott.

Beszéltek, nevettek, s új vadászat rendezéséről értekezének.

XIII.

Térjünk Saroltához.

Ő előbb tán egészen magán kívül lehetett; de később, mint ködképeket látta a bösz történet jellemzőbb részleteit szeme előtt átvonulni.

Iszonyu valóság! rémitő álm, ha csakugyan nem volna való; ah! de férjének és Romvaynak szavait mindinkább hallá, s nem kétkedheték többé. Midőn Coranini a kötlevelekkel zsebében az ajtónál volt, a kerevetről egy mély sohaj hatott füléig, s a távozó Romvay is, bár saját gondjai által igen elfoglalt vala, félénk visszatekintésével tanusítá, hogy hallá azt, s hogy idegei megrezgettek. Sarolta férje után akart rohanni. Kezét, köntösét akarta megragadni, lépései elé akarta vetni magát, s a porban csuszva követelni, hogy törével döfje át szivét, hogy ne engedje élni egy óráig, egy perczig sem; de lábai erőtlenek voltak az iszony és gyöngeség miatt, s alélt lelke, mint a hamvakkal fedett üszök, csak alig pislogott, alig világolt, s föl-föllobbanva, megint sötétségbe borult. — Istennek hála meghalok, a természet kegyelmesebb, mint ő, ... ah! bádjadás tagjaimban, elalszom, nem kell fölébredni! Ő pénzt vett el értem, pénzt!

Midőn Sarolta egészen magához jött, lódobogás sem hallzott többé. Coranini és Romvay rég elvágtattak. Az udvar néma, zajtalan volt.

Sarolta sokáig nem mert megmozdulni, félvén, hogy a legkisebb neszre komornája bejönni fog, s kérdezheti őt, rátekinthet.

Végre halk lépéssel az ajtóig ment, hogy bezárhassa. Nem tudott egy helyen ülni, s kezdé minden butor üldözni. Ah! e karszékről Romvay irta a kötelezvényeket! ezen asztalra támasztá könyökét Coranini, midőn vad tekinetével a pénzt kicsikarta! És a többi tárgyak is mit nem beszéltek képzelő-

désének, minő emlékekkel nem rémitették? Itt ragadta meg karját Romvay, amott vont a keblére, e csengetyü-zsinor adott a férj belépésére alkalmat! Szent ég! mennyi iszony mindenütt!!

Sarolta félt az ablakhoz közelíteni; mert az udvaron csavargó, figyelő eselések lehetnek, kik sejtik: mi történt? s nézni akarják őt. Idegen is jöhett. Ah! a rosztirnek szárnya van, trombitája! Egybe esőditi a népet, kíváncsiakat gyűjt. S hogy léphessen Sarolta az ablakhoz? Kün füttyöl a szél, zugni kezd. Valljon nem beszéli-e a lég: nőért adtak pénzt... pénzt?

Az órák teltek.

Sarolta idegizgatottsága szűnt, s már nem annyira phantasticus, mint mélyebb és valódibb aggályok kinozták.

A vadászat végéhez közelített, hisz! késő délután volt.

Nekik érkezni kell. Az udvarlókknak, a salon hőseinek — kik mindent meghallani, minden mulatni szoktak — hamar kell a vadászból megtérni.

Semmi kétség, hogy az ismerősebbek, mielőtt Pestre mennének, Saroltával társalogni, tréfálni, ábrándozni, rágalmazni, azaz időt tölteni akarnak, s tán késő estig, mint gyakran tevék.

Milly rémitő perczek!

S ő hogyan ne árulja el magát és helyzetét? Ha betegséggel mentegőzik és nem fogad senkit, figyelmet gerjeszthet. Ha salonja nyitva lesz, honnan szerzend lélekerőt gondolkodni, szólni? S arcának kifejezése még földult, szemhéjain égő könyvek friss nyomai! Kedélye csurdoltig tele kinnal, s a legkisebb mozgásra nem ömlik-e ki? S hát egy dévaj, egy finom, de kétértelmű czélzat a nőkre, a szivre, a szerelemre, minő következtetést nem idézhetne elő?

Saroltát ezen iszonyu kérdések toilette asztalához hajták. Öltözködék és zokogott, igyekezett könyei nyomát eltávolítani, s megint sirt, fuldoklék.

Komornája soha még illy jelenet tanuja nem volt, s ha szólott, urnőjénél új fájdalmat keltett; ha hallgatott, új gyanut az iránt: hogy többet tud, mint beszélt.

Végre szabad légen, a kertben lehetett Sarolta.

A nap a láthatár alsó szegélyén volt vérvörös arcczal.

Felső, meleg köntösben is hideg alkony vala.

A gyöngé nő nem érzé a metsző szelet; szemei a rónán függtek.

Távolból lovas alakok vonultak, . . . ah! hála az égnek Pest felé.

Megint ujak tüntek föl, szintén arra tartván.

Végre homályos és üres, aztán sötét lön a láthatár.

Senki sem jött a kelemföldi kastélyba, maga a férj sem.

— Mi vár még reám! sohajtott a nő.

Álmatlanul tölté az egész éjet.

Másnap Coranini házánál különös dolgok kezdődtek.

Zsidók jöttek ki, a téli takarmányt megnézni.

Kereskedők hajtottak ökröket falkákban el.

Gyönyörű telivér lovak tüntek az istállóból más felé.

Néha megjelent az udvaron Coranini idegenek társaságában; aztán Pestre szekerezett.

A házban a cselédség összedugta a fejét, s találgatá a megfejthetlen je-
leneteket.

Később egy alkász a szoba butorait is vizsgálat alá vette.

Mindez olly nyilvános, s mégis titokszerű volt.

És Sarolta kedélyébe is az új változások új benyomásokat vetettek, új
titkokat szöttek.

Ah! mennyit élt ő öt nap alatt! s minővé váltak visszaemlékezései!

— Ez az ember, sohajtá — mert nem merte többé férjének nevezni Co-
raninit, nem magányban s gondolatban is — ez az önző s hideg lény soha
sem szerethetett igazán. Mindig leste, hogy hasznot vonjon bünömből, keres-
kedelmi czikknek nézte erényemet, s midőn pénzt... pénzt szerezhett érette,
kielégítve van, csendes. Szent Istenem! pedig mint látszott hozzám ragasz-
kodni! Ha volt nő, ki imádatva képzelte magát, az én valék; s ha volt, kinek
lelkismerete szigoruan ítelt egy bős óra vétöksulya felett, az az én tulérzé-
keny lelkismeretem. Ha! ha! mennyi kárt okoztam neki sokáig óvott hűségem-
mel! Ah! örülés, részegítsd meg elmémet, hogy nevessek szeme közé annak,
ki hiszi, hogy egyenesen kell járni, s nem a tántorgás az élet kéje, és sárban
fetrengés hivatásunk!

Sarolta belátni vélte, hogy bármit hibázott is ő, Robert hozzá nem méltó.

Fölidézé emlékezetében multját perczről perczre. S most minden örö-
met, mellyet Coranini karján élvezett, tisztátalannak és csalfának talált. Egész
házi boldogságát ámitásnak hitte. Megvetni akarta azt, ki a férj nevét bitorolta,
gyűlölni és utálni akará, de addig átkozta, addig gyűlölte, mig sirásra fakadt,
mert érzé, hogy szereti.

Eddig a tetszelgési vágy miatt sokkal inkább volt figyelme a világra for-
ditva, hogysem saját szivébe tekinthessen.

Nem ismerte annak mélységeit.

De egy vihar fölnyitá e tengert, s most fenékig látott.

Coranininak nagy áldozattal sikerült a kelemföldi pusztát a tulajdonosnak
a haszonbér fölbontásával visszaadni.

Ekkor Romvay tiz kötelezvényét egyenként áruba bocsátotta.

Azonban a grófnak tetemes vagyona mellett is igen mérsékelt hitele volt, s akkori pörrendszerünk senkit sem kecségtetett: tőkepénzét másoktól megvásárlott adosságlevelekbe fektetni.

Önként érthető tehát, hogy Coranini a százezer forintért alig kapott félszáznyi pénzt; kivált miután csak öt procentes métalliqueokat, teljes értékű szelvényeket és bankjegyeket fogadott el; de a leghiresebb bécsi kereskedők váltoit is visszautasítá.

Mivel pedig éppen százezret akart keze közt látni, hogy a hiányzó öszletet utolsó fillérig megszerezhesse, eladta termésait, ingóságait, házi butorait s még telivéreit is.

Ki hamarabb hozott pénzt, azé volt minden, bármelyi olesón is.

Végre egybetéve s egy kis szekrénybe zárva volt a százezer, és azzal gyorsan hajtattott Pestről a kelemföldi pusztára.

Ő Sarolta szobájába nyitott.

Arczának érzült kinyomata volt, szigorú és nyugodt.

Nem látszott vonalain küzdés, bánat vagy harag; de az idő nyomai voltak azokba vésvé.

Öt nap alatt ugyanannyi évnél többet véntült.

Redők homlokán, szeme körül, s beesett arczán.

Fekete haja szürkülni kezdett.

— Sarolta, szólt tiszta és egyenlő hangejtéssel, midőn most négy éve oltárhoz vezettelek, hosszas fontolás után tettem el lépést. Fényesebb szerencse, mint a mit én, nyujthaték, eshetett volna osztályrészedül. Csuda-szépséged, mivel elméd s alapjaiban nemes kedélyed, minő álmokra nem jogosithattak fel? És ki nem lehet vala büszke, bírásod által? Királyok jegyesének, a költők ábrándképének beillettél, a legfőbb hatalom és a legmélyebb kedély jutalmul óhajthatott téged. Csak egy gyöngeséged volt, s az is kellemes és igéző. Ha kevésbe rettegtem volna indulatos véremtől, s ha kevésbe fékezem vala magamat, tán sikerülhete mérsékelni jellemednek ezen hibáját; de kiirtani nem. Én ismertem a nőszivet, tudtam kacérságotnak mekkora hordereje lehet és azt is tudtam, mennyi csalódást bír el keblem, s hol a határ, mellyen túl, ha szerelmem nem is, mind ezen viszonyom veled szétszakadni fogna. Sok tusakodással, de semmit nem hagyva ki számításomból, hánytam el sorsom felett a koczkát. Veszték, s érette csak magamat vádolhatom. . . . Ne sirj Saroltám! hallgass tovább. Kitérő érzésed figyelmedet megzavarja. Rövid leszek. Szedd össze erődet. Ül mellém e székre. Hadd folytassam.

Sarolta némán engedelmeskedett.

— Csábitódon, — ki mint nyilatkozatából gyaníthatod, ma *itresse*-ként szeretett volna birni, mihelyt nevémet tőled elvonom — Romvayn nem boszultam

meg maga
boldogság
kincset te
elégülést
ket és ag
tettem, el

intett.

s te kén
szükségg
királynéj
ez! . . . K
tovább.

Sar
törlés és

Co

lásunk és
pletykál
ból, atyá

radjon a

sietni ak

S te jőjj

Brügge

fogsz tér

dat özve

lenni. . .

elmémbe

viselés r

tenek, s

mint a N

élhetsz.

nem aka

ton tartl

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

meg magamat, ne hidd! őt csak megbüntetem. E nyomorult elragadta tőled a boldogságot, de legalább a kényelmet nem. A hajótörésből, melly a drágább kincset tengerbe süllyeszté, a hullám mégis partra vetett annyit, a mennyiből elégtelést nem lehet ugyan szerezni, azonban apró örömekeket gondtalan perczeket és aggály nélküli éveket igen. Sarolta! e szekrényben, mellyet asztalodra tettem, elég vagyont fogsz találni. Az sajátod.

— Oh Coranini! zokogá a nő, s többet nem szólhatott, ... csak kezével intett.

— Ne vonakodj Sarolta! Fogadd el! Anyád szegény, nénédet más öröklő, s te kényelemhez, jóléthez vagy szokva. Gyöngye léteged nem daczolhat a szükséggel; finom, tündér tested nincs nélkülözésekre teremtve. Oh szépség királynéja, hogy hordhatnád az életnyomor koldusruháját! Minő látvány volna ez!... Könyeid megint zavarják figyelmedet. Végy erőt magadon. Hallgass tovább.

Sarolta, ki gépileg engedelmeskedett, reszketően zsebkendőjével szeméit töröl és összeszorította ajakát,

Coranini folytatta: — Mi nem fogunk többé együtt lakni. De meghasonlásunk és annak oka ne kerüljön soha a világ nyelvére. Romvay nem mer pletykálni, a gyanu nevedtől még távol van, és elköltözésemet Magyarországból, atyám kimulására háritám. Még tehát hired ép, tiszta, szeplőtlen, s maradjon a világ véleményében örökre az. Mond, kérlek, még anyádnak is, hogy sietni akartam ugyan; de Brüggeben, hol tovább kell mulatnom, bevárlak. S te jöjj, hogy késedelmed fel ne tűnjék, hamar külföldre. Utlevelet vehetsz Brüggebe, s onnan könnyű akármerre vonulni. Nehány év múlva vissza fogsz térni Magyarországra, mint özvegy. Saroltám! bátran adhatod magadat özvegynek ki: mert kevés nap múlva e név Coranini megszűnt az enyim lenni.... Mit reszketsz? Tán csak nem gondolod: hogy öngyilkosság forog elmémben? Mikor volt szerepem a gyávaság? addig fogok élni, meddig a gondviselés rendelte; de ott, hová a polgárisodás henyéi és unatkozói nem közelitene, s hová magyar turistáink, kik megismerhetnének, ugy nem lépnek be, mint a Noe bárkájába. Tehát néhány év múlva Sarolta. ismét drága honodban élhetsz. Bámulni, imádni fognak, mint régen. S ha másodszor férjhez menni nem akarsz, az özvegyi czin és eltűnésem nem lehet alkalmatlanságodra. Bizton tarthatsz halottnak. . . . De az idő telik, isten hozzád.

— Ah istenem! hogy merjek szólani? kegyelem! vigy magaddal!

— Magammal Sarolta? kérdé leirhatlan fájdalom közt Coranini, megcsókolván az elébe borult nő homlokát. Magammal vigyelek! Miért? Én száználak tégedet; te kedvemet keresnéd, hizelgenél, rabnőm volnál. A kétségtelen hűtlenség megbocsátásán túl nincs háziélet, ... csak

együttlakás. Szerettelek! szerettél! ne legyünk hálával egymásnak. Mi volna az a mult helyett!! Légy nagylelkű barátodhoz, kegyelmes el-lenségedhez; hitvesedet csak szeresd, vagy taszítsd ma-gadtól el! ez az igaz szenvedély hitvallása.

Még Sarolta fülébe csengettek Coranini szavai, midőn az ostor pattogott, a szekér vágatva tünt el.

Másnap az elhagyott nő a szekrényt, melybe a százezer forint volt zárva, Romvayhoz küldötte e két szó mellett: férjem megbizásából.

A bámuló Romvay teljességgel nem tudta fölfogni e nagylelkű szeszélyt. Sarolta eltűnt a széles világban.

Őt és férjét nem látta többé senki.

S ők sem egymást.

Olly nagy a föld, hogy elég biztos menhelyet nyujt azoknak, kik csak feledni és meghalni akarnak!

D A L O L J N E K E M . . .

MEDGYES LAJOSTÓL.

Dalolj nekem :

Mert éneked mig hallgatom,
Megédesül
Szivemben a vad fájdalom,
S mint felhőn a villám ha átrepül,
Sötét lelkem egy kissé földerül. . .
Dalolj, dalolj.

Dalolj nekem,

Lágy éneked úgy érdekel!
Oh érzem én:
Hogy neked is szenvedned kell
Mond: nem vagy-e társvesztett fűlmile
Egy tört szivnek van csak illy éneke.
Dalolj, dalolj.

Dalolj nekem,

Mit lelkedben szétverdesett
A bűvihar,
Hozd fel a drága gyöngyöket,

A dal megtört szivekre égi ír,
 Mit angyalok résztvévő lelke sir.
 Dalolj, dalolj.

Dalolj nekem,
 Hadd felejtsem el éltemet
 Szép ajkidon
 Ringatva méla lelkemet;
 Dalodban új remény szárnyal felém,
 Már mintha rózsacsókját érzéném.
 Dalolj, dalolj.

J Á N O S B Á C S I .

TÓTH KÁLMÁNTÓL.

Megtörülöm szemem . . . ez-e az az utca? . . .
 Alig ismerek rá, olyan csöndes, puszta.
 Kiveszett belőle minden kedv és élet,
 M'óta Jancsi bácsi a temetőé lett —
 Az egész utcának vidámságát, kedvét
 Jó Jancsi bácsival együtt eltemették!
 Nem is áldja senki Jancsi bácsi sírját,
 Inkább — mert elnyelte — szidják ahogy birják!

Hej a mikor még élt édes Jancsi bácsi!
 Akkor kellett, akkor ezt az utczát látni —
 Mint hogyha örökös buesu lett vón' benne,
 Ugy harsogott innét a vigadók kedve.
 Jancsi bácsi háza, mint egy nagy vendéglő,
 Csakugy hullámzott az ivók seregétől. . . .
 Tárva volt a kapu — mint baráti karok —
 Csak oda állított, kinek bánata volt.

Szinte szinte látom édes Jancsi bácsit —
 Ahogy az ivók közt mindenfelé látszik,
 Látom piros arczát és galambósz fejét,
 Magyaros termetét, magyar öltözetét —
 Látom forgolódni itt, amott meg másutt,
 S hallom hogy köszönt fel: 's o h a b u t n e l á s s u n k.'
 Ezt szokta mondani Jancsi bácsi szépen,
 Közmondássá is vált az egész vidéken.

S látom szomorúan — mikor nincs vendége,
 Mikor barátai kifáradtak végre —
 Hogy állt Janesi bácsi az utcza sarkára,
 És az elmenőket ottan mikép várta . . .
 Hogy csalta be aztán a ki arra haladt,
 Ismerőst, idegent, boldog boldogtalant,
 S mint örült, ha ekép valakit elfogott —
 Rákerülvén újra kancsóra a dolog.

Hát még szőlejében az elhirhedt szüret!
 Midőn venyigéből rakatott nagy tüzet,
 S a mikor már égett föllobogó lánggal,
 Hogy ugráltatta azt gyermekekkel által . . .
 Sőt ezt Janesi bácsi maga is megtette,
 Minek a gyermekek örültek felette,
 S körülfogták — miként apró bokrok a fát —
 Mondván be szeretjük Janesi bácsi — magát!

Aztán a cigányok! . . . a sok szegény banda!
 Apja volt ezeknek Janesi bácsi, apja!
 Csak nem örökösen a házánál éltek
 A szakadatlan sok dinomd nom végett —
 S ott voltak máskor is . . . órákig elvárva,
 Mikor szól már nekik: fiuk, karikára!
 S aztán rárántották, mit nekik meghagyott —
 Kedves jó nótáját: „rab vagyok, rab vagyok!”

És hangzott az utcza — zajlott egész város —
 Mint a minő rémes csendbe merült már most.
 Kiveszett belőle minden kedv és élet
 M'óta Janesi bácsit elvette a végzet.
 Csak a temetőben van még egy kis lárma,
 Hanem — a mit mondják — ez is éjfél tájba . . .
 Melly mindjárt elhangzik, rögtön a mint virad—
 Janesi bácsi már most a lelkekkel vigad!

körül

ben h
déreit

kéire a

tökély

löm az

gédén

ha azt
mint n

teljesít

É N É S N Ő M.

(EGY BARÁTOM ÉLETÉBŐL.)

HINÁR JÁNOSTÓL.

I.

Nőm felcsókolt, s én ébredtem!

— Jó reggelt barátom! szólt ő kedvesen csengő hangjával, még kis biborajkai körül legigézőbb mosoly lebegett, s ágyam mellett helyet foglalt.

Illy ébredés kétértelműt ki bírná leírni?

Tassóval kiálték fel: „Sejtem a menny, a csillagok titkait!”

Milly érdekes, milly szép az én nőm!!

Lamartine illy arczról énekelé: „Pillantásod a nap, mosolyod a szépség!”

Tán felesleges mondanom, hogy nőmet imádván szeretem.

Oh e nő birása mennyi boldogságot képes adni!!!

Moore Tamás szerint: „Ha van éden a földön, ez az! ez az!”

— Önt ma édes férjem igen mély, úgy látszik édes álomban találtam, két ízben hasztalan kopogtattam ajtaján — folytató nőm — bocsánat, ha szenderének tüneteit elriasztám felkeltéssel.

— Ki sajnálna álmokat illy valóért, ki emlékeznék vissza a képzelet szellemkéire az élet boldogítás nemtője előtt.

— Nem jöttem bókóért édes férjem.

— Bók a hiányok mezvállaira vetett cifra köntös, szavaim pedig az elismert tökély visszugarai.

— Ön igen udvariasan akar távozásra készíteni, miután ön tudja, hogy gyűlölöm az illy badar tarkaságokat.

— De édes nőm! s kérlőleg át akarám ötlelni, de ő habkezececskéivel gyengéden visszataszítja karjaimat.

— Ez nem járja! — mondá ő — mint fájdalom olly sokszor mondani szokta, ha azt gondolom, hogy ő nőm lévén, miért nem lehetnék szintugy férje ő irányában, mint más férj neje irányában, de ő rám néz, és én . . . engedelmeskedem.

— Tudja ön milly nap reggele van? kérdé ismét nőm.

— Olly boldogítóé, mint a millyeket már három év óta élek?

— Ma január 21-ke van.

— Egybekelésünk évnapja, s ön olly édesen emlékszik e napra? oh én boldog!

— Szerződésünk emlékemben tartja — felelt nőm majdnem közönnnyel.

— Szerződésünk tehát!?

— Emlékszik mit fogadott ön nekem egybekelésünk napján?

— Örök hűséget, s boldogító szerelmet! . . . fájdalom, hogy fogadásomat nem teljesíthetem.

— Tán ön hűtlen? kérdé nőm pajzán mosolylyal.

— Az nem vagyok, de ön boldogtalan szerelmem által.

Nőm hirtelen elfordítá arczát tőlem, de kezét nem voná vissza ajkaimtól, lázhévvvel csókoltam e kezét, melyet nem cserélnék fel a világ uralmáért!

— Ön elfordul tőlem szép nőm?! . . . egy vigasztaló hangot! . . . esdem önt!
Nőm ismét rám tekintett, de e tekintetben némi neheztelés volt.

— Ön azt ígéré egykor. . . .

— Hogy e kételyről hallgatni fogok . . . bocsánat, ha az erő csak akaratot tud szülni, de nem a meggyőződés nyugalmát.

Csend lőn, a beszédet ismét nőm kezdé meg.

— Nem emlékezik ön, ön akkor nagylelkű és bőkezű volt, főleg ígéreteiben.

— Ön minden kívánságának teljesítését ígértem és ígérem most is.

— És én akkor sem fogadtam el, s jelenben sem fogadom el.

— Tán fél, hogy szőszegő leszek?

— Inkább félek, mint sem hogy . . . tudja ön, épen nem szeretem férfunál a szőszegést; azonban én mégis fogadtam el ön ajánlatából.

— Hogy minden évben egybekelésünk napján egy kívánságát nyilvánítandja.

— Mit ön teljesíteni tartozik, elvégre mégis emlékezik szerződésünkre.

— Szóljon ön édes nőm, kívánjon, parancsoljon!

— Ezelőtt két évvel mit kértem öntől?

— Hogy béküljek ki unokahugommal.

— És ön azt megtevé, köszönet érte, és tavaly?

— Hogy béküljek ki nagynénémel, azt is megtevé, s az idén, kivel béküljek ki? hisz az egész világgal barátságos lábom állok.

Nőm rám nézett, mintha azt mondaná: békülj ki önmagaddal.

— Ez idén egy nyugtalan éjbe fog kerülni kérésem . . . jövő hétfőre bált akarok adni édes férjem.

— És ez minden?!

— Igen!

— Ugy tehát! . . . de mégis . . . előbb egy csókot.

— Ön szőszegés nélkül illy megvesztegetési hízélgéseket nem igényelhet.

— Ugy tehát, ám legyen, én beleegyezem szives örömet.

— Illy engedelmesség jutalmat érdemel — mosolygá nőm és . . . megcsókolt; örömtől elragadtatva ismét átkarolám nőmet, de ő kibontakozék, utána akartam ugorni, de ő rám nézett — és én — nem mozdultam fektemből.

— Ön igen hamar elkényeztetné magát férjem, ez nem járja. . . szivesen látom önt ma reggelire szobámban, hogy cseveghessünk bálunk rendezéséről; nőm ajtómon kisurrant, én pedig legényemért csengettem.

II.

Valóban különös viszony ez, melly köztem és nőm közt létezik. Én nőmnek a világ előtt irigylett férje vagyok, de honn épen csak udvarlója; életemben pedig, közünk legyen mondva, sokat csapodárkodtam — soha olly őszinte hódolattal, olly keresett figyelemmel nem udvaroltam senkinek, mint már három éves nőmnek; szavainak rejtélyeit kibuvárlom, minden tévből elejtett gondolatját gondosan felszedem, fejtelmeimnek egész arzenalját igénybe veszem, hogy bár legparányibb ohajtását is kifürkészhessem s teljesíthessem. Ha virágjai hervadoznak, mértföldeket csatangolok

be újak szerzésére, ha papagálya szomorú, saját eselédemet nélkülözöm, hogy a kedves állatot ápolja, ha a szobalány nőm kedves poharát eltöri, bőkezűleg megajándékozom, hogy alkalmat nyújtott nőmnek új serleggel kedveskedhetni, ha fogatából a ló megbénul, boldog vagyok, hogy sárba járhatok s tulajdon fogatom az ő számára ajánlhatom, paripájára én segítem fel, elejtett kendőjét mohón kapom fel, színházba a látcsövét, a templomba az imakönyvét magam viszem el, ha unatkozik, egész éjjel át felolvasok ágyánál, ha merengni akar, délutánokon át zongorálok előtte, ha egyedül kíván lenni, szobába zárkozom vagy jószágomra kirándulok, ha velem társalogni akar, miatta az egész világot feledem, . . . s mindezt épen olly édes érzetével a még gyönyörök első himporával fedett élvnek telyesíteni, mint volt azon őszinte kéjmámora lelkemnek, midőn tizenhétéves koromban a szép K . . . grófnő mellözve imádó seregét, nekem engedé meg, hogy átnyújtott füzérkéjéért a jövő bála urjól gondoskodjam. S mindezen udvarlásomat nőm zárjai szeméremmel s szende visszavonulással fogadja el tőlem; önnök szólit s a tegezést csak nyilvánosan fogadja el tőlem, ha hozzám jön, előbb kopogtat, ha őt látogatom meg, komornája be nem bocsát, míg urnőjének be nem jelentett, már panaszkodtam, hogy szerencsés vagyok ha csak kezét csókolhatom, ha átkarolni akarom, kisikamlík kezeimből, rám tekint és . . . karjaim megmerevednek; különös mi sajátyszerű bűverő van e tekintetben, nem a feddés komolysága nem a szigor hidege, nem a szemérem rezgő félelme, nem a visszautasítás méltósága, de egy bizonyos túlvilági fensőség fénykifejezése az, mi vonz, hódít és engedelmességre késztet.

Tőkepénzeiről ő rendelkezik, jószágomon én gazdálkodom, közös háztartásunkat közös költséggel viseljük, saját kényelmeinkről külön gondoskodunk, mindenben tanácsot kér tőlem, s bár igen sokszor az ő felfogása józanabb, ügyesen az ő gondolatját saját teremtményemmé vitázza fel, az én dolgaimba nem avatja magát, s mégis úgy veszem észre, hogy legtöbbször ha czélt értem, az ő eszméjével működtem.

Milly angyal az én nőm!

Valóban ha komolyan átgondolom helyzetemet, más férjekével összevetem, úgy tartom igen szerencsés férj vagyok; eddigelé leginkább kétféle férjekkel találkoztam, nőuntságból közönyösekkel vagy féltésből dühöngőkkel, az én helyzetem úgy látszik inkább közelit az élv philosophiájához: ne quid nimis, de mit használ mind ez! életem folyójának kristályát egy beomló fekete erecske zavarja meg . . . egy kétségbeeső hang dulja fel lelkem csendét . . . s ez azon meggyőződés, hogy nőm visszavonulása tőlem idegenkedésből származik, e nőnek csak kezét birom, de nem szivét, csak hűségét, és nem szerelmét, és még panaszkodnom sem szabad! bizonynyal érzi, hogy igazságtalan irántami hidegsége, de ő inkább hallgatni akar erről, mert szinleni nem tud, szerelmet hazudni nem akar, adna tán ha tőle függne, de csak az ész lehet indokkal kibékíteni, a szivre nem lehet erőszakolni, tőle nem lehet eltiltani a rokonszenvet, a hideg számolat éghajlata alatt csak a kebel gyomjai sarjadzanak fel, az érzemények nemesb virágait a kebel istene, az önzéstelen szerelem fejti ki.

Mindig szerettem a rendkívülit, már kora ifjúságomban a természet imádója voltam, többször töltém az éjeket künn a szabadban a romok tetején, mint hálósobában puha párnáim közt, egy fakadó korányt, egy hanyatló alkonyt, egy csattogó égi vihart elandalodva gyönyörrel szemléltém, míg a világ zajos mulatságában sok-

szor unalomból ásítottam, majd a költészet ihlettsége költé fel bennem az eszményképeknek azon láncolatát, mellyek után sovárogyva rajongtam éveken keresztül összeszokalandozva a világot a hon határain belül és kívül; hányszor borultam le női szív előtt, mint áhitatom s vágyaim oltára előtt! s hányszor fordultam el ismét azoktól, mint felismert bálványoktól! Hazatértemkor bár nem voltam sem életunt, sem eltompult kedélyű, sem lelkileg kifáradt, mégis csak egyedül szerettem lenni, kerültem az embereket. . . . félttem mindennapiságokba ütközni.

Egy szép tavaszi nap délutánján vidéki hintó járatott be lakomba, négy délczege pej ágaskodva rohant be a valóban csinos járművel. A hintóból nagybátyám szállt ki, s utána egy ifju hölgyet karolt le.

— Elvégre láthatlak rossz ember! feddett bátyám miután a társalgó teremben helyt foglaltunk — hallom egy hónapja már, hogy hon vagy; de csak híreket hallhatni, s a ki drága személyedet látni óhajtja, az már kénytelen maga ide fáradni, nemde? az utam erre hozott, betértem hozzád, hogy megszidjalak . . . hogy vagy há fiu? még mindenkor olly ábrándos esodabogár vagy; hallom az éjszakot is bebarant goltad, volt-e jó befolyással a hideg égélj tüzes képzetedre, mi?! vagy szerecsent nem lehet fehérre mosni, nemde? te egész életedben bolondos különcz maradsz.

— Ha a lélek fensőbb irányzatit elismerni, a szív nemesb dobbanásiért buzogni, örülség és kábaság, a legnagyobb készséggel veszek bucsut a józanságtól.

Bátyám mosolygott — igen, igen fiu! te a régi vagy még most is; igaz, sokszor terhemre van különös gondolkodásod, s mégis tudja isten tán nem szeretnélek annyira, ha illy bolondos nem lennél; — evvel megölelt.

Most az ajtó nyílt, a hölgy ki bátyámmal jött, már kibontakozva uti felruháiból, lépett be a szobába.

— Bátyád! — Elvira hugod! ismeritek-e még egymást! lányom játszó gyermek volt, hogy utoljára láttad öcsém.

— Jól sejtettem, hogy illy szép hölgy fejlődend belőle — szóltam én valóban meglepetve Elvira titkos szépségétől.

— Jól hittem, hogy bácsikám deli s udvarias maradand — felelt a lány némi-
leg elpirulva.

Bátyám gazdaságomat ment körültekinteni, engem leányával együtt hagyott, ez együttlét okozá, hogy később bátyámat igen gyakorta meglátogatám, s a sok látogatásoknak végeredménye volt, hogy végre észrevettem, miszerint életemben először komolyan szeretek.

Hogy van az, — kérdezém magamat, — hogy én most szeretek? igazán szeretek! hisz találtam már illy folyótüzű éj szemeket, illy angyalmosolyu ajkakát, illy gyönyörű pálmatermetet, . . . s végre kitaláltam — ennyi őszinte kedélyt nem láttam soha női arczon kifejezve, ennyi andalító költészet nem sugárzott rám soha nőszemekből, — e nő keblében egy egész érzeménytenger hullámozott, s e hullámok minden cseppje engem tükröze vissza.

Bátyám parkja végében egy kis tó terült el, beárnyékolva sűrű fűz lomboktól, a galyak szomoruan csüngtek a víz tükrebe, mintha ők könyezték volna ide e tó rezgő cseppjeit, ős tölgyek sötétlik be a berek hátulját, a napsugarai ritkán törtek ide, a tó kristályát zivatar ritkán zavarhatá meg; illy borongó helyet keres a kedélydús kebel, itt volt Elvirával a mi legkedvesb találkozásunk.

Egy hó nyári alkonyon ismét itt ültünk egymás mellett. Elvira karját vállamra

füzé, göndör selyemfürtös fejét mellemre fekteté, merengő szemeit szemeimbe szegezé, keblét az indulat hullámai emelék, elragadtatási feledésből látnom engedé selyembe feszült parányi lábait, és vérem forrt ereimben, a gyönyör összeszorítá szívemet, agyamban a kéj elszédíté a gondolatot! . . . majd megnyiltak ajkai, hogy szakvakban könnyitsen keble terhén.

— Szeretlek! — rebegé ő szenvedélylyel — igen szeretlek, mert lelked ihlettsége volt tanító szelleme keblem belvilágának az ohaj, kétely, öröm, csüggedés kavargó züréből, te emelted fel egemre a szerelem napját a féltés viharaival, a bizodalom szivárványával, te alkotád ide a remény örök tavaszát, a vágy délövi forróságát, az epedés tengerét, medrébe a sovár kagylóit fájdalom szülte gyöngyeivel, szemembe a menny harmatját: az öröm könyeket, szívem ajkairól a szerelem hála zsoldára száll fel hozzád, te kéjüdvem alkotója! tied lelkem minden mozzanata, oh szeress vagy ölj meg!

Illy percekben engedi az istenség sejtenünk a felvilági jutalmak titkait!

Visszatértünkkor a lakba vendégeket találtunk: nagynénemet és egy ifju szöke hölgyet. Nagynéném leginkább hasonlított imádott anyámhoz, s mégis e nő látását mindig kerültem; hisz anyám olly őszinte jó volt, és e nő mindig cselszövényes volt; az ifju szöke hölgyet tán kevésbbé találtam volna érdektelennek, ha Elvirát annyira nem szerettem volna, s tán nem éreztem volna iránta annyi ellenszenvet, ha nem nénémmel jött volna. A nők együtt eltávoztak, én bátyámmal maradtam, ettől tudtam meg, hogy a szöke lány egy nyugalmazott százados árvája, kit a dús F . . . kamarás felnövelt, s annyira szeret, hogy őt tulajdon fia kizárásával örökösének kiszemelte; ellenszenvem a lány iránt méginkább nőtt; megvoltam győződve, hogy ő nagynéném ármányiskolájának méltó növendéke.

Estebéd alatt néném mellett ültem, szemközt Elvira s a szöke hölgy, milly különbség e két nő közt: Elvira sötét fürtjei alatt a kellem tündérei enyelegtek, arczán a hó égalj dús viránya fejté ki keleti pompáját, a szöke hölgy ifjusága inkább hasonlított éjszaki szürkülethez, mellyen szemsugari éjszaki fényként derengének keresztül, hófehér homlokán mintha komoly gondolatok vonultak volna át szakadozott felhökként s e jégarczon olly különösen tüntek fel a biborajkak vonzó mosolylyal, mintha havasok tetején feselő rózsa viritna; Elvira arczán a szenvedély költészete tünt fel, a szöke hölgyén a közöny leple alatt vagy romlott szív, vagy komoly jellem volt fedve.

— Hogy tetszik e lány? — kérdé tőlem néném.

— Az est nem szokott háladatos lenni a szöke szépségeknak, a vonások ugy látszanak nemesek.

— De igen érdekesek, nemde?

— Megvallom ugy van, ugy sejtem, vagy csak gyűlölni. . . .

— Vagy csak imádni lehet őt! — egészíté ki néném — vigyázz magadra öcsém, sajnálom Elvirát!

Mosolygva néztem nénémmre.

— Intelek, vigyázz magadra, e nő vonásaiban rejtélyes büverő van, egy titokteljes nő ő, kinél a gondolat olly mélyen fekszik, mint gyöngy örvény fenekén, s szive érzése olly elrejtve hullámszik, mint bérczi forrás aknák fenekén. . . . de szakaszszuk félbe, — ne nézd őt folytonosan. Elvira gyötrődik, ne foszd meg őt örömétől, nincs pillantása, melly téged fel ne keresne. . . . beh boldog vagy öcsém!

Különös az öröm; meg szokta nyitni ajkainkat, és mégis mintha volnának örö-

meink, mellyeket titkolni szeretünk?! mintha a mély, önzéstelen szerelem nem tala-
kodnék a nyilvánosság színhelyére, tán a szeretetben is, mint imában több áhitat van,
melly titokban emelkedik fel a kebel belsejéből, tán a szeretet, melly nem titkolod-
zik, inkább a kérdés, hiúság gyermeke? egy neme a gyengeségnek mindenesetre.

Nagynéném mintha homlokomról orozta volna el e gondolathabozásokat.

— Valóban boldog vagy öcsém! Elvira szerelme tuláradását, minden szemsu-
gara elárulja; nem lettünk volna szerelme sphynxének áldozatai, ha ő maga már el
nem beszélte volna is.

— Elvira?!

— Igen ő! dicsekedett vizontszerelmeddel is.

— Ó maga?!

— Kérdezd meg hát a szóke hölgyet, ha kételkedsz?

— És még ő előtte is?!

— Különös vagy, mi van ebben? én nénje vagyok, s az barátnéja, miért nem
osztaná meg velünk boldogsága örömét?

Nem tudtam ellent mondani, és mégis sajgott valami belsőmben... mintha né-
ném szavaiban gúny lett volna... és mégis sebzett — mert ő igen jól ismert en-
gemet.

Késő éj volt már, az álomtalanság kinzott, nyugtalan voltam, fejem kábult,
mintha a gondolatok birkóztak volna agyamban, a mámor ködében a szóke hölgy rej-
télyes arcza tünt fel... s néném szavai csengtek fülemben. Felkeltem s lázas feje-
met hűteni akarván, ablakaim felnyitottam — a szomszéd szobában is még fenvoltak,
gyertyafény ömlött ki a felnyitott ablakokból, s női szavak hangzottak.

Most lódobogás hallatszott, a szomszéd ablakon két nő árnyát árulá el a földön
elterült világitás.

Egy lovag állt meg a ház előtt, leszált lováról, azt az előkert oszlopához kö-
tözé, s a nők ablakafelé irányzá lépteit.

A lovag váratott! milly kalandos találkozás!... nem birtam eltávozni abla-
kamtól, s így tanuja levék a különös légyottnak.

A férfi az ablaknál volt, az egyik nő eltávozott.

— Vívta már Elek? kérdé az érkezöt egy női hang, melly a szóke hölgyé volt.

— Még nem — felelt tompán a lovag.

— S így kibékültetek?

— Holnap este vivandunk... ő kérte ez elhalasztást.

— Még is tehát!... az ég legyen közbenjáró köztetek.

— És én bocsássak meg neki? midőn te őt szereted.

A nő hallgatott.

— Mond csak egy szóval, hogy szerelmedet nem bírja, és bocsánatért esdek
lábainál.

A nő ismét hallgatott.

(Folytatjuk.)

BUDAPESTI HIREK.

⊙ Csütörtökön, aug. 18. este a nemzeti színház teljes kivilágítása mellett ó cs. kir. Apostoli Felsége Ferencz József születésnapjának tiszteletére diszeloadásul Don Pasquale hozatott színpadra, melyet megelőzött a néphymnusznak az összes fényes magyar jelmezekbe öltözött személyzet általi elénekeltetése, mely a közönség kívánatára ismételtetett.

⊙ Barabás Miklós pompás oltárképet fest, szent Hildegard védszent képét, mely ó cs. k. fensége Albert főherczeg által helyei jószágán építendő templomot fogja díszíteni.

*** Ira Aldridge jövő hétfőn fog Othello szerepében a nemzeti színházi dráma személyzet közreműködése mellett föllépni.

*** Lendvay új testi erővel és régi művészi energiájával tért vissza a Marienbadi fürdőkből.

*** Feleky Debreczenbe utazott, hol vendégszerepeket fog adni Csabai társaságánál.

*** Szerdán adatott a nemzeti színházban először a „Családok“ című dráma, írta Serret Ernő, fordította Ország. A szakadó zápor nagyon meggyéríté a közönséget.

*** Havi és Gócs szintársulata Kassára megérkezve, eddigelé Dalmát, Marthát, Ernánit, Sullivant és Tamás bátya gunyhóját adta elő. Van remény, hogy a társulat megnyerheti a kassai színház bérletét a jövő három évre. Csak az marad kérdés, vajon a nyereség nagyobb lesz-e a veszteségnél, a midőn más felől Aradot kell odahagynia.

*** Wagner műárusnál igen csinos rajzban jelent meg Budapest látképe kettős könyomaton.

*** Az állandó műtárlat negyedik sorozata megnyittatik. Ohajtjuk, hogy régibb művészeink remekeivel is találkozhatunk valahára.

⊙ Ó eminentiája a cardinalprimás a Leopoldtéren, hol az új templom épül, pompás palotát szándokozik építtetni, mely a mint Pestnek díszére váland, úgy más részről reményt nyújt herczegprimásunkat fővárosunkban hízamosabb ideig tisztelhetni.

* Liszt Ferencz, ki jelenleg Carlsbadban mulat, Prágába váratik, honnan hazáját Magyarországot fogja meglátogatni. Hiszszük, hogy a hajdani lelkesedés sem benne, sem bennünk nem hiült meg az idők folytán.

*** Ira Aldridge itteni vendégszerepeit végezve, hazánk nevezetesebb városait szándokozik meglátogatni, hol mindenütt vendégszerepeket adand. Ez utjában Dallos Gyula ifjú nyelvtanár kísérendi, figyelmeztetjük vidéki közönségünket e rendkívüli élvezetre.

FELSZÓLÍTÁS „Karács Teréz összes munkái“ ügyében. Miután ezek nemcsak hogy sajtó alá kerültek, hanem az első kötet ki is nyomulván, jelenleg a második vétetett munkába: részint a tisztelt gyűjtők és szépen mutatkozó előfizetők neveinek kinyomathatása, részint időkimélés tekintetéből tisztelettel kérem érdemes

ívtartóimat, hogy gyűjteményeiket — úgy a pénzt, mint a névsort illetőleg — mielőbb vagy legelőbb jövő hó 1-ig hozzáadni sziveskedjenek; pontosan kijelöl-
vén az alkalmakat, ha a könyvek elszállítására illyek a postai ut helyett netán bizto-
san ajáltathatnának. Miskolcz, nyárutó 12. 1853. Karacs Teréz.

Nevezetes színlap 1821-ből.

Kolosvárt. Hétfőn Martius 12-dik napján 1821. Hazafiakból összeállott társa-
ság által fog előadódni a Hazánkban legelőször kinyitandó Nemzeti játékszin innepére
Egy vitézi szomorújáték V. Felvonásokban, ezen nevezet alatt: ZRINYI. Irta Kör-
ner Theodor, fordította Petrichevich Horváth Dániel.

Játszó személyek:

Nagy Szolimán Török császár	Gr. Csáky József.
Mechmet Szokolovics, Nagy vezér	Ifj. Gr. Bethlen Pál.
Ibrahim, Natoliai Beglerbég	B. Bornemisza József.
Ali Portuk az ágyuzó sereg vezére	B. Bánffi Miklós.
Mustafa Bosniai Basa	Bartsai Gergely.
Lévi, Szolimánnak első udvari orvosa	Lészai Lajos.
Egy hadi követ	Menesági.
Egy Aga.	Iszlai Miklós.
Gróf Zrinyi Miklós, Croatia, Dalmatia, Sclavonia Banussa, Ország Tavernicussa és Szigeth várának Fő kapitányja	P. Horváth Dániel.
Éva, született Gr. Rosenberg kisasszony, ennek Felesége	Gr. Csáky Józsefné.
Ilona, ezeknek leánya	B. Intzédi Mária.
Alapi Gáspár	Gr. Rhédei János.
Paprutrovics Farkas	Gr. Teleki János.
Ujlaki Péter	Id. Gr. Bethlen Pál.
Juranics Lőrincz	Gr. Bethlen János.
Serenk Ferencz, Zrinyi komornyikja	Deáky Sámuel.
Egy paraszt	Intze.
Egy Magyar kapitány	Véghehi.

Magyar kapitányok, magyar és török katonák, testőrzők, kamarások.

A játszó hely hol Belgrádon, hol Szigethen az 1566-ban esett történet helyeit
ábrázolja.

A Logéknak ára, középső emelet 6 Rf. Alsó és legfelső emeleten 5 Rf. Zárt-
szék 1 Rf. Parterre 40 xr. Galleria 20 xr.

Billétek találtnak a piaci Lábos háznál, tekintetes Nagy Lázár ur szállásán
3 óráig. 5 órán túl a Teátrum kassájánál.

A játék kezdődik pontba 6 órakor, egy ezen alkalmatosságra írott Elő-Szó
Declamatiojával, ezt követi egy ugyan ezen célra készült nagy Kar-Ének. Vége le-
szén 10 után.

Gyűjteményéből közli

Szilágyi Sándor.

VIDÉKI SZEMLE.

Bécs, aug. 17. 1853.

Oliva Pepitára nézve egészen új körülmény adta elő magát, mi vendég-szereplései sikerének aligha szárnyát nem szegi. Bécsben a fünfhausi nyárszínházban múlt vasárnap illy című bohózat volt hirdetve: „Az ál Pepita.“ A ház fuladásig tömve volt; mert mindenki élvezetes botrányra tartott számot. — Azonban mi törté-
nik? . . . Schüller helyi énekesnő, egy szeretetre méltó lányka, ki az igazi Pepitát fel-
bomlott hajával egész hiven utánozta, olly tapsvihart és tetszést aratott, hogy az Ole-
tánczot ismételnie kellett, s azóta a nevezett színház folyvást tele van, minden páholy
és zártszék lefoglalva, s örömeztobb nézik az ál, mint a valódi Pepitát. Azt állítják
közönségesen, hogy az ál Pepita épen olly jól tánczolt, mint a valódi; s ezzel a kö-
zönség szeméről is leesik a hályog, s át kezdi látni, hogy kissé káprázott a szeme; át
kezdik látni, hogy nem csak Pepitának van szép fekete haja stb.

Szeged, augusztus 11. 1853.

Ha visszagondolunk e város társas életi közelebbi multjára, hol elzárkózottan
minden élvezetektől gyönyörök hiányában úgy élünk, mint egykor Diogenes hordójá-
ban, lámpával keresve a helyet, melly pár perczekre legalább szórakozottságot nyuj-
tani képes volt, s egybe hasonlítjuk ez időt a jelel: nem lehet örömmünket ki nem
fejezni Hetényi színészársulatnak ittléte felett.

E társaság által Julius 27-én a „Hazatértek“ című eredeti dráma hozatott szin-
padra. — Szabó Krisztina, (Zalánfi grófnő) Hetényi Gyula, (Virányi László) szerepeik-
nek életet, becsét kölcsönözni birtak, Hetényi Laura (Flóra, világtalan) kitünően sze-
repelt, különösen azon jelenetekben, hol elhagyatott világtalan sorsa felett kesereg,
visszaidezi lelkébe a multat, midőn az örvényből kimentetve, a szerelem gyönyöré-
vel először kezdett megismerkedni; — s midőn soha nem látott szabadítóját hangjáról
felismeri, — majd szeme világa visszanyertével a szép természetet s a fénylő napot
elsőbbben meglátja, művészi ihlettségét kitünően bebizonyította.

Julius 28-án „Marcsa az ezred leánya“ adatott, — Hetényi: az öreg őrmester,
Laura: Marcsa s Horváth: az udvarmester szerepében meglelégedést viltak ki ma-
goknak.

Julius 30-án adatott: „Dalma,“ a haldokló Oldamur avar chagán, midőn népé-
től, gyermekétől, a feledhetlen haza s az elválhatlan kardtól bucsuzik, Horváth által
élethűn személyesítettett. — Hetényi Gyula, (Elemér) és Hetényi Laura (Halila)
szerepeiknek jól megfeleleltek.

Augusztus 1-jén „Rokkant huszár.“ A Hetényiek — Hetényi Gyula mint rokkant
huszár, H. Laura mint Marcsa, H. István mint kisbíró, — igyekezetüknek, avatott-
ságuknak, a jellemeik jól felfogásának e nap ismét újabb jeleit bizonyították.

Augusztus 2-kán „Az ördög naplója“ — 3-kán „Mathild“ adatott, nem egészen
kielégítőleg, — 4-kén „Az ördög része“ Hetényi Gyulának kedélyes játéka (Don Ra-
phael D'Estuniga) H. Laurának (Carlo) szabatos, könnyű, otthonias előadása ez est-
vét az élvezetdúsabbak egyikévé tevék — Hetényi Amália szerepében szintén ki-
tünő volt.

Hetényi Laura javára augusztus 6-án „A rózsakirályné“ eredeti szinmű hozatott
szinpadra; Hetényi Laurán kívül, ki Klára szerepét, az anyai viszontagságoknak ki-

tett leányi hűn személyesítette, különösen kitűnt Zombori, (Tenkő Mihály) ki a leánya erényére büszke, minden örömét gyermekében helyező, majd a sértett atya jellemét hiven tükrözte; Hetényiné, mint vén leány tetszést vivott ki magának.

Augstus 7-én „Liliomfi“ — 8-án „Férj vadászat“ — 9-én „Csikós“ adatott. Ezek voltak a darabok, miket e társulat egyelőre nyert engedély-ideje alatt előadott, többi előadásai cyclusát folyó hó 13-kán szombaton kezdendi meg.

Valóban Hetényi büszke lehet azon kitüntetett pártolásra, mellyben ez ideig folytonosan részesült; ezt továbbra is fent tartani saját akarától függ, ha a darabot kellőleg megválasztja, s igyekezend, hogy a közönség elé újabb darabok hozassanak szinpadra, s ne olyanok, mellyek már régebb óta ismeretesek, s mint ilyenek, hatásukat már inkább veszítették, a közönség pártolására mindenkor számíthat, s társasága jövője jó darab ideig biztosítva leend. Nem kételkedünk egyébiránt, hogy Hetényinek tanúsított izlése s szorgalma minden okot a panaszra eltávolítand. R. I.

BRASSÓ, aug. 13.

Augustus 4. nyitá meg Kaczvinszki dalszintársulata előadásait Lucia operával. A tömött ház kitörő lelkesedéssel fogadá a társulatot, az igen sikerült előadás többszöri zajos tapsokra indítá a közönséget, különösen Sz. Nellit az örülési jelenés és Folinust a finale után zajos tapsokkal és kihívásokkal jutalmazták, Stöger és Kaczvinszki mindent elkövettek a darab emelésére — az előadás becsületére vált a magyar opera társulatnak — melly első volt Kilenyi itt léte óta. — 6-kán Ernani adák szinte azon sikerrel, a darab sikerült előadása annyira lelkesíté a közönséget, hogy természetével járó hidegvérüése daczára a finalét nagy zajjal ismételteté; a ház tömve. — 7-kén Csikós, tömött ház előtt, Szigligeti büszke lehetett volna e darab menetelére, melly daczára a nagyszámu idegen ajku közönségnek, mindvégig a legnagyobb tetszésben részesült. — 9-kén Linda, a színház zsufolva, Szerdahelyi mint marquis és Nelli mint Linda.

— 10-kén adák az első szinművet, bizony nagyon kétségbe voltunk esve a siker felől, látva, hogy a színházba járó közönség két harmada nem magyar, de milly nagy vala meglepetésünk, midőn a szép számmal egybegyült közönséget mind végig a legjobb kedélyhangulatban tartá a legnagyobb pontosság és szorgalommal előadott „Egy tündér rege“ czimű vigjáték. — Folinusné játszá az öregnek vélt fiatal marquisnőt, s, mondhatni, hogy legjobb szerepeinek egyike, ifj. Lendvai G a r a c i R u d o l f o t játszá a darab olly jól ment és annyira tetszett, hogy az igazgatót felszólíták annak még egyszeri adatására. — 11-kén „Koldusnő“ teli ház, e borzadályokkal teljes dráma itt sem téveszté el hatását, volt sirás rivás — láрма taps és a kihívásoknak végtelen háboru — Folinusné a koldusnét adá, sikerült helyeit nagyon méltánylá a közönség, Pált Lendvay adta, — Szerdahelyi a kovácsinast jól személyesíté, a kis Marit sok kedvességgel adá a 10 éves széptehetségü Nagy Luiza — a többi szereplők is mind szorgalom és igyekezettel adák szerepeiket. — A további működésről tudósítandja a szerkesztőséget R. lev.

FELELŐS SZERKESZTŐ

TOLNAI GRÓF FESTETITS LEO.

PEST, 1853.

EMICH GUSZTÁV KÖNYVNYOMDÁJA.

Jai
kább ter
nem egy
hatalmas
vel szerz
E v
tömör, ro
karózatot
alatta,
Min
tették vol
kül, hogy
zatott.
DÉLI

Előfizetési értesítés!

A'

DÉLIBÁB,

szépirodalmi és művészeti lap

szc jövő **NOVEMBER** és **DECEMBER** hónapi folyamára, mely idő alatt fog közölni **JÓKAI MÓR** legújabb történeti **REGÉNYE** :

A BALKÁNI HARCZ,

ar „képek az 182%-ki orosz-török háboruból“ külön előfizetést nyit helyben **2 ft**, postán küldve **2 ft 36 kr. p.pénzben**. Minden hónapban **2** párisi divatkép-melléklettel.

ét
Pest, october 22-én. 1853.

an
p
A **DÉLIBÁB** nemzeti színházlap szerkesztősége.

megjelent és **EMICH GUSZTÁV** nemzeti könyvkereskedésében (uri- és kigyó-
utcza sarkán) valamint minden hiteles könyvárusnál kapható :

M A N U A L E

MUSICO-LITURGICUM

(KARÉNEKES KÉZIKÖNYV.)

3
z
gy
usum ecclesiarum cathedralium et ruralium, complectens Antiphonas, Hymnos, et Responsoria
I Processiones et solennes Benedictiones; item Hebdomadam Sanctam; Psalmos et Hymnos ad
esperas etc. etc. partim cum Cantu gregoriano, partim figurati a quatuor vocibus, partim
torali populari comitante Organo JUXTA RITUALE, MISSALE ET BREVIARIUM ROMA-
UM SPECIATIM PRO Chori Regentibus, Organoedis, Cantoribus ruralibus, Seminariis, et
aeparandiis CUM ADJECTA BREVI AD CANTUM GREGORIANUM ISTRUCTIONE ELA-
ORAVIT ET EDIDIT **FRANCISCUS ZSASSKOVSKY**, Regens Chori Metropolitanae
clesiae Agriensis, et Professor Musicae Instituti Praeparandorum; R. Societatis Pra-
Knis Promovendae Musicae Sacrae et Academiae Sophinianae Cantus membrum. (EDI-
TIO LATINO-HUNGARICA.)

Nagy 4-edivréthben, **237** lap, igen csinos kiállítással ára füzve **4 ft. 30 kr. pp.**

Legujabb, vegyes tartalmú, magyar könyvek!

EMICH GUSZTÁV

nemzeti könyvkereskedésében Pesten, (az uri és kigyó-uteza sarkán) s általa minden hiteles könyvárusnál kapható:
s általa minden hiteles könyvárusnál kapható:

A

FEKETE DOMINO.

REGÉNY.

Irta B. PODMANICZKY FRIGYES.

Két kötetben, összesen 331 lap a legcsinosabb kiállítással.
ára füzve 2 fr. p. p.

Úti Naplóból.

IRTA

B. PODMANICZKY FRIGYES.

Tartalma: Stettin. Svinemünde. Tengeri út. Riga. Reval. Kronstadt. Pétervár. Nevszki Prospect. — Utazás Moszkvában. Moszkva. — Stockholm. Upsala. Danemora. — A svéd tavak. Trollhättan. Gothaborg. A Sund. — Koppenhaga. Hamburg.

Nagy 8-adrétben, igen fényes kiállítással, ára 2 pfrt.

MULATSÁGOS
HÁZI-NAPTÁR

1854-re.

Szépirodalmi része: Tompa Mihály, Bernáth Gáspár, Jenevai, Sajó, Petőfi Sándor és Jókai Mórtól.

Az 1854 évre szóló katholik. és protest. naptáron kívül számos közhasznú cikkel, Magyar- és Erdélyországi vásárokkal s. a. t.

Nagy 8-adrét, közel 140 lap, ára füzve, s az illő bélyeggel ellátva csak 30 kr. p. p.

A MEZŐGAZDASÁG NÉPSZERŰ KÉZIKÖNYVE.

szántóföld-, rét és szőlőmivelés, gyümölcsfatenyésztés, szarvasmarha-, ló-, sertés- és méhtenyésztés. Jelen fejlődésfoka s előhaladása szerint,

SCHLIPF J. A.

szorozott pályamunkája **harmadik** tetemesen bővített és javított kiadása nyomán szabadon magyarítá

TÓTHFALUSI MIKLÓS orv. tr.

armadik magyar kiadás. (A szövegbe nyomott sok metszvénynyel.)

Nagy 8-adrét 490 lap, füzve ára 3 frpp.

A SZERELEM GYERMEKEI.

Regény **SUE JENŐTÖL**, fordította **GERŐ.**

Két kötetben 12-edrétben 370 lap, füzve, ára 2 forint pengő pengő.

GALLICISMES DIALOGUÉS.

anczia nyelvsajátságok, köz és társaséleti beszélgetésekben, közmondások-példabeszédekkel. — A francia nyelv alapos ismeretére törekvők s abban jártasok használatára.

PESCHIER A. után **FEKETE SOMA.**

Ára füzve 1 frpp.

BIBLIAI TÖRTÉNETEK.

z 6 és új szövetségből és az apostolok cselekedeteiből. Kivonat gyermekek számára.

SCHMIDT KRISTOF

gy kötetnyi bibliai történeteiből, **Farbmann János** által. Fordította

Czuczor Gergely sz. Benedeki rend pannonhegyi tagja.

8-adrét 170 lap. Kemény kötésben ára 30 kr. pengő pénzben.

A KARTHÁUSI.

Regény, írta **B. EÖTVÖS JÓZSEF.**

Két kötetben; **harmadik javított kiadás.** 12-edrétben összesen 660 lap.

Ára füzve csak 2 frpp.

DELIRIAB

